

Posudek vedoucího diplomové práce Lukáše Kozáka „Přímá demokracie ve 21. století: výzvy a úskalí“

Přímá demokracie je zavedeným tématem politické filosofie, politické vědy, státovědy, ústavního práva, politické sociologie, psychologie, a jistě bychom našli i relevantní obory další. Může sloužit i jako důležitý indikátor světonázorové orientace: pro *Rousseaua* je to jediná skutečná pozitivně vnímaná demokracie, pro jiné autory může jít o nástroj zbourání politického řádu na základě nepoučených aklamací. Otázkou je, co přímá demokracie obnáší, resp. obnášet může, v 21. století, což zahrnuje vypořádání se s „únavou z demokracie“, rozkvětem populismu, technologickým rozvojem atd.

Lukáš Kozák se tématu chopil zodpovědně, když na více než 90 stranách rukopisu, ve čtyřech kapitolách spolu s úvodem a velmi důkladným závěrem, zkoumá na základě dobře zvolených otázek nejprve demokracii zastupitelskou, jejíž výhody a nevýhody jsou mu rámcem pojednání o demokracii přímé (historie, teoretické základy, instituty, zejména referendum, aktivizace občanů, snížení odpovědnosti za výsledek, dopad na menšiny, promýšlení možných důsledků referenda...). Koncepti práce navrhl sám, její části i výsledný tvar mi zasílal k připomínkám, na které reagoval.

Autor se opírá především o několik kolektivních děl zahraniční provenience, jež výtěžil velmi důkladně. Českou psanou literaturu je v diplomové práci spíše doplňková. Vzhledem k tomu, že osud zpracovaného textu se obhajobou diplomové práce nejspíše nevyčerpá, uvidíme, zda a jak se okruh a struktura pramenů dále promění ve vztahu k příští modifikaci tématu. Obecně je možné poznamenat, že u podobných témat je zohlednění veškeré literatury fyzicky nemožné, takže jde vždy pouze o výseč, volenou dle kvality, případně kvůli expozici důležitějšího problému.

Text je čtivý, psaný kultivovaným jazykem, bez formálních nedostatků, citace jsou korektní. Autor si všímá různých stanovisek, resp. odlišných pohledů citovaných autorů, formuluje vlastní postřehy a komentáře. Snaží se, po mém soudu úspěšně, o nepředpojatost a objektivitu. Nenapadá mne nic, co bych mu měl v této fázi vytknout. Naopak, mám za to, že mohu s čistým svědomím navrhnout, aby byla jeho práce hodnocena jako „výborná“.

V Praze dne 7. prosince 2021

prof. Jan Kysela